

MIĘDZYNARODOWY
DZIEŃ PRAW
DZIECKA 20 LISTOPADA

dla każdego dziecka

Spójrz przez niebieskie okulary

Instrukcja przeprowadzenia aktywności
w ramach obchodów Międzynarodowego
Dnia Praw Dziecka 2025

Mój dzień. Moje prawa

Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka 2025

Spójrz przez niebieskie okulary

Autorka: Martyna Sykta, Starsza Specjalistka ds. Rozwoju i Wdrażania Innowacji

e-mail: msykta@unicef.pl

tel.: 736 257 420

Stowarzyszenie Polski Komitet Narodowy UNICEF

ul. Powązkowska 44 C

01-797 Warszawa

www.unicef.pl

MIĘDZYNARODOWY
DZIEŃ PRAW DZIECKA
20 LISTOPADA

unicef
dla każdego dziecka

Zapraszamy do wspólnego celebrowania praw dziecka!

Każde dziecko każdego dnia jest chronione i wspierane w rozwoju przez zestaw specjalnych praw. Styka się z nimi nieustannie – w domu, w szkole, na podwórku, na ulicy, w relacjach z innymi oraz w czasie wolnym. My, dorośli, mamy ogromny wpływ na to, jak dzieci przeżywają te prawa i jak ich doświadczają.

Nie trzeba być ekspertem, aby stanąć po stronie najmłodszych. Wystarczy uważność i empatia. Zatrzymaj się na chwilę, spójrz na świat oczami dziecka – załóż symboliczne niebieskie okulary. Posłuchaj, co dzieci mają do powiedzenia o swoich prawach i działaj tam, gdzie jesteś i jak potrafisz. Poprzez projekt „Mój dzień. Moje prawa” wspólnie świętujemy Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka w 2025 roku. Jak co roku, 20 listopada obchodzimy rocznicę uchwalenia Konwencji o prawach dziecka, a w tym roku mija już 36 lat od tego wyjątkowego momentu.

Zapraszamy więc dzieci i młodzież, rodziców, szkoły, samorządy oraz wszystkich przyjaciół dzieci do wspólnego odkrywania codzienności widzianej ich oczami. Przygotowaliśmy zestaw prostych, ciekawych i angażujących pomysłów, które pomogą Wam świętować ten dzień wspólnie z dziećmi i Waszymi społecznościami.

Życzymy Wam pięknych, inspirujących obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka. To święto nas wszystkich!

Spójrzmy przez niebieskie okulary!

Niebieskie okulary to symbol

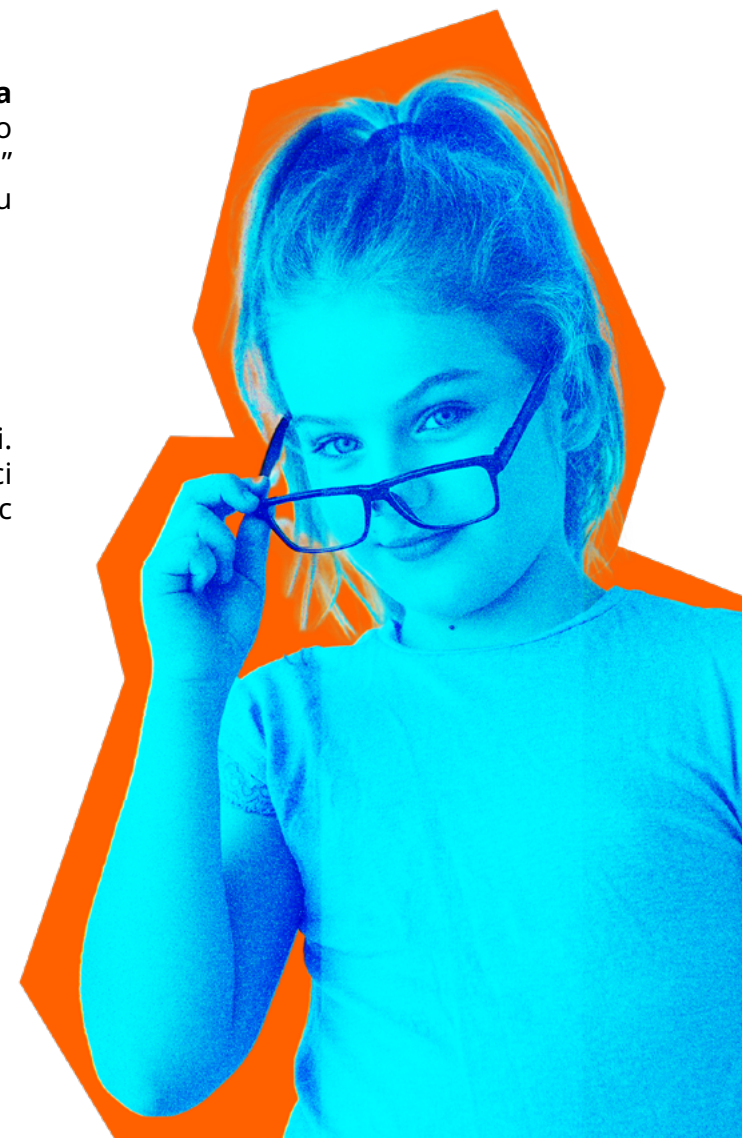
wrażliwości na to, jak swoje prawa postrzegają i przeżywają dzieci. Zachęcają do **spojrzenia na otaczającą nas rzeczywistość ich oczami**, abyśmy mogli lepiej zrozumieć, z czym mierzą się na co dzień i jak możemy je wspierać. Co nowego możemy dostrzec dzięki takiemu „niebieskiemu filtrowi” w codziennie odwiedzanych przez nas miejscach i przeżywanych sytuacjach: w domu, na ulicy czy placu miejskim, w miejscu pracy, w sklepie, podczas podróży komunikacją miejską, spaceru w parku?

Niebieskie okulary to postawa:

uwaga, ciekawość i otwartość na prawa dziecka i na to, co mają nam do powiedzenia młodzi. To także zaproszenie do zastanowienia się, dlaczego warto patrzeć na świat z perspektywy dzieci i młodych ludzi i jak możemy to robić pełniąc nasze role: opiekując się dziećmi, ucząc je, zarządzając i projektując przestrzenie publiczne, pracując w kulturze...

Założenie ich to deklaracja:

chcę, aby głos dzieci zmieniał świat – świat dzieci, ale też świat dorosłych – na lepsze.

Jak wykorzystać niebieskie okulary?

Okulary zostały stworzone jako uniwersalny rekwizyt, który może wzbogacić obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka, **przypominając o tym, jak ważna w rozmowie o prawach dziecka jest perspektywa dzieci i młodzieży oraz zrozumienie ich codziennych doświadczeń.**

Okulary mają kilka zastosowań. Mogą zostać użyte zarówno w **aktywnościach kierowanych do dzieci** – podkreślając, że ich głos jest ważny, oraz w **aktywnościach kierowanych do dorosłych** – pomagając im spojrzeć na świat oczami dzieci i inspirując ich do refleksji nad obecnością praw dziecka w codziennym życiu.

Wybierz te, które najbardziej odpowiadają Twoim potrzebom i możliwościom oraz charakterowi grupy, którą chcesz zaangażować.

Aktywność dla dzieci:

Stwórzcie własne okulary

Wspólnie z dziećmi pokażcie światu, że najważniejsze jest to, jak one przeżywają swoje prawa na co dzień. Ich perspektywa i codzienne doświadczenia mają znaczenie!

Dla kogo?

- Szkoły
- Domy kultury, świetlice, biblioteki, placówki prowadzące zajęcia dla dzieci

Jak przeprowadzić aktywność?

1. Przed Międzynarodowym Dniem Praw Dziecka zaproś dzieci do stworzenia własnoręcznie personalizowanych niebieskich okularów, np. w ramach zajęć plastycznych. Skorzystaj z udostępnionego przez nas szablonu, aby wydrukować obrys okularów na kartonie w kolorze w formacie A3. Dzieci mogą następnie samodzielnie wyciąć, złożyć i ozdobić okulary.
2. Zachęć dzieci do założenia ich podczas wspólnych obchodów Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka (np. akademii, zajęć tematycznych poświęconym prawom dziecka czy grupowych aktywności), aby pokazać, że to ich indywidualna perspektywa i spojrzenie na świat są w tym dniu najważniejsze.
3. Na zakończenie świętowania możecie wspólnie zorganizować wystawę niebieskich okularów stworzonych przez dzieci albo pokaz mody, podczas którego chętne dzieci zaprezentują swoje okulary.

Czego potrzebujesz?

- Szablonu okularów (możesz pobrać go ze strony: [unicef.pl/wspolpraca/miedzynarodowy-dzien-praw-dziecka](https://www.unicef.pl/wspolpraca/miedzynarodowy-dzien-praw-dziecka)).
- Drukarki i papieru, najlepiej grubszego (min. 200g)
- Farb, pisaków, kredek lub naklejek do ozdobienia okularów przez dzieci – kolorem przewodnim jest niebieski

Aktywność dla dorosłych i dorosłych z dziećmi:

Spacer w niebieskich okularach śladami praw dziecka

Zorganizuj spacer dla swojej społeczności, podczas którego wspólnie odkryjecie swoją najbliższą okolicę z perspektywy dziecka i zastanowicie się, w jaki sposób może ono doświadczać w niej swoich praw.

Dla kogo?

- Samorządy i lokalne instytucje (np. biblioteki, świetlice, centra aktywności lokalnej) – możecie zaprosić na spacer mieszkańców/nki, w tym lokalnych liderów/ki, inicjatywy lokalne i grupy nieformalne, a także pracowników/ce urzędów i instytucji
- Firmy – zaproszenie na spacer pracowników/ce
- Szkoły – zaproszenie na spacer nauczycieli/lki, rodziców i pracowników/ce szkoły

Uwaga: Spacerzy mają na celu zachęcenie do spojrzenia na otoczenie z perspektywy dzieci i młodzieży, więc są kierowane głównie do osób dorosłych. Możesz zaprosić do udziału także rodziców z dziećmi – mogą wtedy pracować jako zespół i wspólnie pracować nad jednym pytaniem podczas spaceru.

Jak przeprowadzić aktywność?

1. Zaplanuj trasę spaceru. Powinna być dostępna oraz bezpieczna (weź pod uwagę np. ruch samochodowy, bariery architektoniczne). Może objąć np. wybraną ulicę, plac, park, skwer, Wasze miejsce pracy lub inne miejsca w Waszej okolicy. Dostosuj czas spaceru do możliwości czasowych oraz charakteru grupy. Rekomendowany czas na przeprowadzenie aktywności to: 5 minut na wprowadzenie, 30 minut na spacerowanie i 15 minut na dyskusję.
2. Stwórz niebieskie okulary dla uczestników/czek na bazie szablonu.
3. Wybierz, wydrukuj i wytnij pytania dla uczestników/czek spaceru (na kolejnej stronie).
4. Zbierz grupę i wspólnie wybierzcie się na spacer. Możesz użyć edytowalnych materiałów promocyjnych (w załączniku), aby poinformować swoją społeczność o spacerze i zachęcić do wzięcia udziału. Przygotowaliśmy dla Ciebie wzór plakatu, grafik na media społecznościowe oraz notkę prasową, które możesz uzupełnić o informacje takie jak data i godzina, miejsce zbiórki czy dane organizatora.

- **5.** Poinformuj grupę, że wydarzenie jest organizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka. Poproś uczestników/czki o wylosowanie po jednym pytaniu, które pozwoli im spojrzeć na miejsca, które mijacie z perspektywy dzieci i młodzieży. Poproś, aby skupili się na wylosowanym pytaniu podczas spacerowania i przypomnij, że nie ma dobrych i złych odpowiedzi, a najważniejsza jest próba „wejścia w buty” dzieci i młodzieży. Poproś o zapamiętanie lub zanotowanie własnych refleksji w czasie spaceru.
- **6.** Poprowadź spacer. Pamiętaj, aby iść wolnym tempem, aby dać uczestnikom/czkom czas na refleksję. Możesz zatrzymać się z grupą w kilku miejscach.
- **7.** Zakończcie spacer wspólną dyskusją, podczas której podzielicie się wnioskami. Przykładowy scenariusz dyskusji znajdziesz na przedostatniej stronie.
- **8.** Udokumentuj wydarzenie zdjęciem grupowym w niebieskich okularach, do którego zaprosisz chętne osoby. Możesz podzielić się z nami fotorelacją z wydarzenia na dwa sposoby:
 - **Wyślij zdjęcia mailem do 21 listopada** na jeden z poniższych adresów:
 - *Jeśli reprezentujesz szkołę: szkoly@unicef.pl. W tytule wpisz: „Okulary – [nazwa szkoły]”.*
 - *Jeśli reprezentujesz firmę: partnerships@unicef.pl. W tytule wpisz: „Okulary – [nazwa firmy]”.*
 - *Jeśli reprezentujesz samorząd lub instytucję lokalną: miasta@unicef.pl. W tytule wpisz: „Okulary – [nazwa instytucji i miasta]”.*

Uwaga: Zbierz zgodę na wykorzystanie wizerunku osób obecnych na zdjęciu, a w przypadku obecności na zdjęciu osób niepełnoletnich uzyskaj zgodę ich opiekunów prawnych – jeśli nie posiadasz własnego formularza, możesz użyć do tego wzoru „Oświadczenie uczestnika spotkania” udostępnionego w załączniku. Jako przedstawiciel/ka firmy lub instytucji wypełnij dokument „Zgoda na publikację wizerunku” i także wyślij je do nas mailem – będzie ono konieczne, abyśmy mogli udostępnić nadesłane przez Ciebie zdjęcia. Przesłane zdjęcia udostępniemy w mediach społecznościowych UNICEF Polska.

- **Samodzielnie opublikuj fotorelację z działania** w formie posta w mediach społecznościowych, pamiętając o **oznaczeniu UNICEF Polska (@unicefpoland)** i **dodaniu hashtagu #WorldChildrensDay**.

Czego potrzebujesz?

- Szablону okularów (możesz pobrać go ze strony: unicef.pl/wspolpraca/miedzynarodowy-dzien-praw-dziecka).
- Wyciętych karteczek z pytaniami (szablon na kolejnej stronie)
- Drukarki kolorowej i papieru w formacie A3, najlepiej grubszego (min. 200g)

Pytania do spacerów

Wybierz, które pytania chcesz wykorzystać podczas spaceru. Zastanów się, które będą najbardziej wartościowe w odniesieniu do miejsca, które będziecie odkrywać wraz z grupą. Wydrukuj i wytnij pytania. Poproś uczestników/czki spaceru o wylosowanie jednego z nich.

Art. 2 Ochrona przed dyskryminacją Czy dzieci mogą zachowywać się w tym miejscu swobodnie?	Art. 5 Rola rodziny w rozwoju dziecka Jak rodzina mogłaby w tym miejscu dobrze spędzić czas?	Art. 12 Poszanowanie poglądów dzieci Co mogłoby chcieć zmienić w tym miejscu kilkuletnie dziecko, a co nastolatek/tka?	Art. 13 Swoboda wypowiedzi Jak moglibyśmy dowiedzieć się, co dzieci sądzą o tym miejscu?
Art. 25 Swoboda zrzeszania się Jak mogłaby to miejsce wykorzystać grupa harcerzy? A jak szkolne koło ekologiczne?	Art. 17 Dostęp do informacji W jaki sposób można by poinformować dzieci, co będzie działo się w tym miejscu za tydzień? A w jaki sposób – jak to miejsce będzie wyglądało za 5 lat?	Art. 19 Ochrona przed przemocą Co sprawia lub mogłoby sprawić, aby dzieci czuły się w tym miejscu bezpiecznie?	Art. 23 Dzieci z niepełnosprawnością Co w tym miejscu ułatwia, a co utrudnia poruszanie się po nim dziecku na wózku oraz dziecku z bardzo dużą wadą wzroku?
Art. 24 Zdrowie, woda, żywność, środowisko W jaki sposób dzieci mogłyby tutaj spędzić czas w kontakcie z przyrodą?	Art. 29 Cele edukacji Jaką ciekawą aktywność mógłby przeprowadzić w tym miejscu nauczyciel przyrody, a jaką nauczycielka plastyki?	Art. 30 Mniejszości kulturowe, językowe i religijne Jak mogłoby się czuć w tym miejscu dziecko, które nie rozumie języka polskiego?	Art. 31 Wypoczynek, zabawa, kultura, sztuka W jaki sposób dziecko mogłoby tutaj odpocząć od nadmiaru bodźców?

Scenariusz dyskusji podsumowującej spacer

Wykorzystaj ten scenariusz do poprowadzenia dyskusji, która pomoże Wam podsumować Wasze refleksje ze spaceru i podzielić się nimi z resztą grupy. Możesz dostosować ten scenariusz do swoich potrzeb. Zadbaj o to, aby każda chętna osoba miała szansę na wypowiedź.

1. Podsumowanie wrażeń ze spaceru

- Jak podobał się Wam taki sposób odkrywania przestrzeni?
- Czy przybranie perspektywy dziecka było łatwe czy trudne? Dlaczego?

2. Podzielenie się refleksjami

- Jaką obserwacją lub wnioskiem związanym z Waszym pytaniem chcielibyście się podzielić?
- Czy dzięki postawieniu się w pozycji dzieci i młodzieży odkryliście coś nowego w miejscach, które odwiedziliśmy?

3. Zakończenie

Podziękuj grupie za udział w spacerze. Zaprosz chętnie osoby do wspólnego zdjęcia. Poinformuj, że zdjęcie zostanie udostępnione w mediach społecznościowych.

Uwaga: Zbierz zgodę na wykorzystanie wizerunku osób obecnych na zdjęciu, a w przypadku obecności na zdjęciu osób niepełnoletnich uzyskaj zgodę ich opiekunów prawnych – jeśli nie posiadasz własnego formularza, możesz użyć do tego wzoru “Oświadczenie uczestnika spotkania” udostępnionego w załączniku. Jako przedstawiciel/ka firmy lub instytucji wypełnij dokument „Zgoda na publikację wizerunku” i wyślij je do nas mailem wraz z fotorelacją – będzie ono konieczne, abyśmy mogli udostępnić nadesłane przez Ciebie zdjęcia.

Gratulacje!

Założenie niebieskich okularów to pierwszy krok do wspólnego budowania świata, w którym perspektywa dzieci i młodzieży jest ważna, a o prawach dzieci rozmawia się z uwzględnieniem ich głosów.

Kilka pomysłów na dalsze kroki:

- **Wystawa niebieskich okularów** – stwórzcie galerię ozdobionych przez dzieci okularów.
- **Dyskusja** – szkoły i instytucje mogą zaprosić dzieci do podzielenia się swoją opinią, dlaczego warto słuchać głosów dzieci i młodzieży i w jakich obszarach taka postawa może przynieść korzyści.
- **Kontynuacja spacerów** – możecie powtórzyć spacer w innych miejscach lub rozwinąć jego formułę o własne pytania.

Pamiętaj:

Prawa dziecka są ważne w codziennym życiu. Każda rozmowa i każdy głos dziecka pomaga dorosłym lepiej zrozumieć jego świat. Rozwijaj empatię, uważność i otwartość na perspektywę dzieci – tak, aby „niebieskie okulary” towarzyszyły Ci na co dzień.

**Dziękujemy za Twoje zaangażowanie we wspólne świętowanie
Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka!**

